

Hvilken kirkeordning?

Kirkeminister Per Stig Møller (C) har opfordret til, at man i folkekirkeligt regi diskuterer spørgsmålet om kirkeforfatning. Det er vel ikke den helt store overraskelse, at en konservativ kirkeminister tænker i den retning, men han er ikke alene. Der er forhold i både det politiske og det kirkelige landskab, der gør, at man får en fornemmelse af, at det nu kan blive alvor med en eller anden form for kirkeordning. Med til billedet hører, at oppositionen i folketinget for længst har bebudet, at der efter et eventuelt regeringskifte vil blive nedsat en kommission til at se på hele religionsområdet; at Selskab for Kirkeret pusler med forslag til en forfatning, der skal fremlægges i september – og at der også sker forskydninger i det kirkelige landskab. Niels Henrik Arendt argumenterede fx tidligere på året her i Dansk Kirketidende for nødvendigheden af, at folkekirken får “et organ”, der kan prioritere og tale.

Set herfra virker det, som om diskussionen er ved at gå over i en fase 2. Nogle debattører repeterer ganske vist flittigt skræmmescenarierne fra tidligere diskussioner – fy-ordet synode har virket før, dengang i 1990'erne, hvor diskussionen gik på kirkens mund og mæle. Men hånden på hjertet, så er det vel trods alt de færreste, der har lyst til at deponere folkekirken ve og vel på en arena, hvor der skal stemmes om evangeliets sandhed eller lægges i støbeskeen til politiske resolutioner.

Hvis man vil noget andet, er det i hvert fald så meget desto vigtigere at få drøftet og tænkt igennem, hvilken kirkeordning der skal til for at videreføre de åbenlyse kvaliteter, der er i den nuværende folkekirkeordning – særligt hvor det gælder rummelighed og frihed. Samtidig med at der også bliver mulighed for at rette op på

nogle af de svagheder, der også er, når det i junglen af teknokratiske styringsredskaber bliver svært at få øje på lige nøjagtig det folkekirkelige. Og det er dog lige præcis mellemværendet mellem folk og kirke, der er folkekirkens enorme styrke – ikke forholdet til staten. “Folkekirken selv” er en formulering, der nok har sin berettigelse i forhold til staten. Men formuleringen duer ikke i forhold til folk, hvor “folkekirken selv” jo uden videre bliver “de andre” – hvis man altså ikke lige er ansat i foretagendet.

Udgangspunktet for hele drøftelsen af en kirkeordning må være folkekirkens ve og vel – eller hvis vi skal helt op på den store klinge: de bedste betingelser for evangeliet hertillands. Enhver cyklist ved, at det ikke altid betaler sig at køre på den store klinge – men lige her, når det handler om kirkeordning, så må man vide, at den er der, den store klinge, så diskussionerne ikke fortaber sig fuldstændigt i interessekamp mellem præster og menighedsråd, organister, gravere og ministerium – og hvem der ellers har interesser at kæmpe for. For meget daglig strid om for lidt, altså.

Til gengæld er det så også værd at holde fast i – nu vi er på den store klinge – at diskussionen om en kirkeordning ikke i udgangspunktet er en diskussion om adskillelse af kirke og stat. Hvorfor ikke se en kirkeordning som en fremtidssikring af forholdet mellem folk og kirke? Et skridt på vejen i genfortællingen af den danske model ind i det 21. århundrede? I hvert fald er der nok at diskutere, hvis det er rigtigt, at vi er nået til fase 2: Ikke om men hvilken kirkeordning. Og det vil være uheldigt, hvis det kun er de begejstrede tilhængere af en kirkeforfatning, der for alvor tager del i den diskussion. Ud af hængekøjen, altså... – og god sommer!